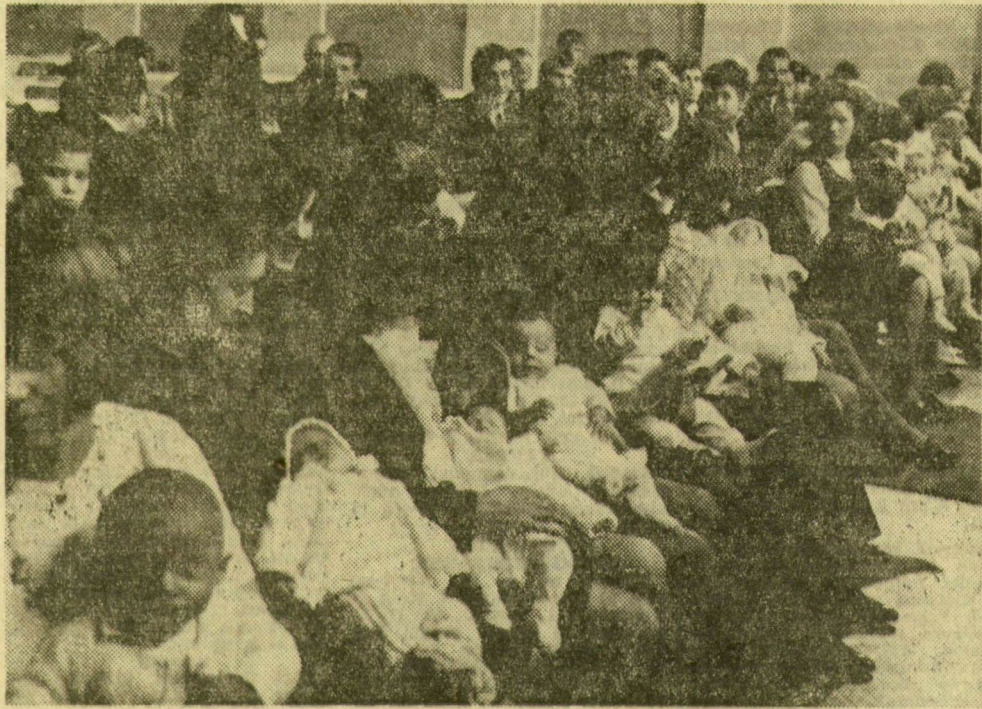

Névadó az olajbányászoknál

Somogyi Károlyné felvétele

Huszonnégy gyermek egy sorban

Vasárnap délelőtt a Tisza Szálló koncerttermében 24 Szegedre települt olajbányász család bensőséges ünnepség keretében adott nevet gyermekeinek. A papák és mamák — mérnökök, kútúrók munkások, geológusok, karbantartók —, régóta terveztek, hogy „trónörökösöknek” korszerű módon választanak

utónevet; törekvésükhöz segítséget kaptak a szegedi kőolajfúrás üzem párt- és szakszervezetétől, melyek magukra vállalták a vendéglátó — s kicsit a „keresztapa” szerepét is.

Nem sokkal fél tizenegy után dr. Novák Antal anyakönyvvezető és két segítő-társa bejegyezte a gyerme-

kek neveit az anyakönyvbe. Csontos Szabolcs, az üzem szakszervezeti titkára — az üzemi szakszervezet nevében 500 forintról kiállított betétkönyvet nyújtott át a szülőknél. A népes „olajos család” körében megjelent Kovács Attila, a Szeged városi pártbizottság tagja, aki gratulált a boldog szülőknél.

Dr. Fux a rádióban

Bárdos Pál magántudósa megszólalt. Eddig csak néhány folyóiratközlemény fakó sorából értesülhettünk dr. Fux léteiről, valamint az agya vulkánjaiból feltörő gondolatokról, vasárnap este azonban vokálisan is érzékelhetővé vált, figyelmet érdemlő személyisége.

A Petőfi rádió ismert hullámhosszain beszélt hallgatóihoz a feltalálók feltalálójára. Ezen ismert hullámhosszak közvetítették a nagy hírt, miszerint legfrissebben egy bizonyos hivatal légbeszippantásának titkára döbent rá, s hogy élt is evvel a titokkal.

Persze, dr. Fux találmányainak legfrissebbike — mármint az a bizonyos légbeszippantás — ismét csak kívül rekedt a sorsáról dönteni hivatott személyiségek tudatán, s így magántudósunk megint nekiláthat, hogy valami még eredetibb dolgot feltaláljon. Reméljük is, hogy feltalál, mert ahogy ő döbben rá valamire, nem döbben úgy senki...

S ezzel — komolyra fordítva a szót — máris kiállítottunk Bárdos Pál dr. Fuxnak a jeles bizonyítványt. Jó figura ez a magántudós! Akár azt is mondhatjuk rá, hogy hivatalokban és hivatalnokokban oly gazdag korunknak valami intellektuális Svejkje, aki jól megvont határainkon belül kerülgött a maga Ceske Budejovicéjé.

Különösen így, hallgatva jó figura! A Fux-történetek olvastán ugyanis itt-ott erőltetettnek, itt-ott kevésbé szellemesnek tűnt Bárdos Pál „kifordító” stílusa, a rádió-előadásban viszont sokszorosán felerősödött az írásokbar rejelő groteszk humor, s fel-tétlenül élesebbé és fanyarabbá vált az egyáltalán nem poénrangú poéneke nyugtázó nevetés.

Az, hogy dr. Fux végülis ennyit nyert a „rádiósítással”, mind az eredeti históriát újradolgozó szerzőnek mind a még kitűnőbb szereplőknek köszönhető. Marton Frigyes, Fux doktor mikrofon elé terelője elsősorban a rádiójáték stílusának „eltalálásában” jeleskedett — nem feledkezve meg természetesen a jó ritmusról —, a közreműködő színészek pe-

dig abban, ahogy ezt a magántudóshoz illő stílust a maguk tehetségével jobbnál-jobb alakításokká változtatták. Szinte lehetetlen választani, ki volt jobb, s ki kevésbé jó a felvonultatott Erdemes-művészek és Kossuth-díjasok közül. Pécsi Sándor dr. Fuxa, Mezei Mária Adélla, vagy az az Ajtay Andor, akit már hosszú ideje nem hallottunk ilyen jókedvűnek? S persze, minden Gugyerákok Gugyerákja, Bárdy György, aki néhány jó mondattal is tökéletesen képes felidézni a konyak- és pálinkakínálgatók nagyon is mai típusát.

Egy dolog volt csak bántó dr. Fux rádióközvetítésében. Az, hogy az egyik legkevesebb hallgatott terminusra időzítették. Rádásul egy olyan terminusra, amikor egy nagyon is közönség-vonzó krimi ment a tévében. Emiatt aztán feltétlenül jogos a kérdés: tűzzék ismét másorra Fux urat!

Akác László

Olasz műszaki hét

Hétfőn délelőtt Budapesten, a Technika Házában ünnepélyesen megnyílt a november 3-ig tartó olasz műszaki hét. A megnyitón, ahol megjelent többek között Szilágyi Béla külügyminiszter-helyettes és Ludovico Barattieri di San Pietro, az Olasz Köztársaság budapesti nagykövete is, dr. Szalai Béla külkereskedelmi miniszter-helyettes mondott üdvözlő beszédet, majd Luigi Calzetta professzor, az olasz Külkereskedelmi Minisztérium államtitkára mondta el megnyitó szavait. A kiállítás az olasz műszaki hét tartama alatt — november 1-e kivételével — naponta 10 és 18 óra között tekinthető meg. Az olasz iparnak a kiállított tárgyakkal illusztrált fejlődéséről pedig 35 előadás hangzik el, ugyancsak a Technika Házában. (MTI)

ÚJ LÁNY A CSAPATBAN

Pavel Ljubimov, a film rendezője kitűnően ismeri a modern film formanyelvét, strukturáinak rendszerét, imponáló a stílártszabása. Mégis a lényegét illetően, a mondanivaló, a problémák felrajzolása és elmélyítése tekintetében filmje igit nyújt valamit. Hősei tornászlányok, s velük kapcsolatban a sport és a magánélet, valamint a nemzetelekviáltás problémáiról akar közölni valamit. De nem mond semmi lényegeset. Tulajdonképpen ez a valójában még a problémák közelébe sem ér. Nem elemzi, hanem csak sejteti őket, s amit esetleg elmond, néhol az is átszop az érzélgősségből.

A film egy fiatal lány történetét meséli el, aki sportol, de közben úgy él, mint a többi lány. Egészen addig, amíg be nem kerül a válogatott keretbe. A tulajdon-

képpen film innen kezdődik. Nemcsak az a baj a nagyon hosszú nyúl bevezetéssel, hogy terjedelmes, sőt terjengős, hanem hogy valójában érdektelen. Semmi figyelemre méltó nem történik az expozícióban, illetőleg, ami történik, az is suttán, felemásan hirtelen ab-bamarad, pedig a rendező sokat sejtetően bontja ki ezeket részeket (például a fiatal tornászlány szerelme).

A második rész, pontosabban a folytatás már eleve-nőbb. Érdekes emberek, jellemek kerülnek elének. De itt is zavar a tartalom, a mondanivaló lényegbeli érdektelensége. A kontraszt a modern filmnyelv és az érdektelen mondanivaló között még erőteljesebbé válik.

Postamúzeum

Nagyvázszyban felavatták az egykori Zichy-kastély felújított neobarokk épületében berendezett új turista-szállót és újból megnyitották a Kinizsi-várat, amelynek tövében egy parasztházban postamúzeumot létesítettek.

Nagyvázszyt a XVII. században fontos postal központként tartották nyilván,

itt volt a vidék egyik legnagyobb lóváltó állomása is. A múzeum egyik érdekessége a Kocs község hírneves kocsi-készítőinek munkáját szemléltető anyag. Kiállították a többi között a Mátyas király idejében készült és postal szolgálatra is használt háromszögletű könnyű futókocsi modelljét is.

Kiss Lajos- emléktábla

Vasárnap a nyíregyházi Jósza András Múzeum falán leleplezték Kiss Lajos Kossuth-díjas néprajztudós emléktábláját. Az avatóünnepségen Eördögh János, a nyíregyházi városi tanács vb. elnökhelyettese méltatta a harminchat évig Szabolcs-Szatmár megyében munkálkodó Kiss Lajos életútját.

Tíz év — tíz hónap alatt

Szegedi vendégjátékra készül a Pécsi Balett

Az idén éppen tíz esztendő Pécisi Balett nagyon sokféle vendégszerepelt már. Felléptek külföldön, tizenhat európai ország 55 nagyvárosában, jártak Észak-Amerikában, Szíriában, Libanonban, valamint természetesen itthon, Magyarországon, s nemcsak Pesten, hanem olyan kis falvak összetakolt színpadán is, mint — mondjuk — Kétegyháza, Elek, Battonya, Kunágota, Csorvás, Ibrány, Csenger.

Az a vállalkozás azonban, amibe most kezdett az együttes, még a mozgalmas múlt balett történetében is páratlan. A jubiláló csoport ugyanis a szegedi színház felkérésére elhatározta, hogy az idei évadban havi egy előadásban bemutatja tízesztendő munkájának legszebb, legjellemzőbb darabjait. Ez a nagyszerű vállalkozás nemcsak azért jelentős és érdekes, mert a Pécsi Balett, a magyar táncművészetnek ez a gyorsan mozgó alakulata, emlékezőes szabadtéri vendégjátékát kivéve Szegeden sohasem járt, hanem főképpen azért, mert alkalmas ad a mi közönségünknek arra, hogy mindannak, ami Pécsen tíz év alatt történt, legfontosabb eredményeit tíz hónap alatt megismerje.

Annyit minden színházkedvelő tud, hogy Pécs a modern magyar balett szülővárosa, s hogy a pécsiek — Eck Imre társulata — tíz esztendővel ezelőtt teljesen váratlanul, meglepetés-szerűen jelentek a magyar színházi életben. Az együttes 1960-ban alakult, s már 1961 januárjában megtartotta első, országos feltűnést keltő bemutatóját. A gyorsan mozgó alakulat gyorsan is indult.

Most, tíz évvel az első bemutató szenzációja után, a pécsi színház balettigazgatójának parányi szobájában beszélgetünk az akkori együttes egyik legtehetségebb szolótáncosával, Tóth Sándorral, az együttes jelenlegi igazgatójával. Eck Imre, a balett megteremtője ugyanis, hogy minden idejét koreográfusi munkájának szentelhesse, átadta tanítványának az igazgató-tást, Eck ezután mint művészeti vezető dolgozik a csoportban.

lenlegi igazgatójával. Eck Imre, a balett megteremtője ugyanis, hogy minden idejét koreográfusi munkájának szentelhesse, átadta tanítványának az igazgató-tást, Eck ezután mint művészeti vezető dolgozik a csoportban.

— A Pécsi Balett — mondja Tóth Sándor — kísérletező szellemű együttes; s feltűnésteltető sikereit egyebek közt azért is azzal aratta, mert tevékenységével megcáfolta azt az előítéletet, hogy mai zeneszerzőink nem írnak balettzenét. A tíz év alatt szinte minden jelentős fiatal zeneszerzőnk írt muzsikát az együttesnek. Szokolay Sándortól és Petrovics Emiltől Vujcsics Tihamérig. A negyven bemutatott balett közül 21 mai magyar szerző munkája volt.

A modern műveken kívül elsősorban preklasszikus szerzők érdekelték az együttest, s műsorunk e kétféle, időben messze, de szellemben egymáshoz közelálló zenékre írt egyfelvonásosokból állt. Később háromfelvonásos baletteket is bemutatunk, a Don Juant Gluck,

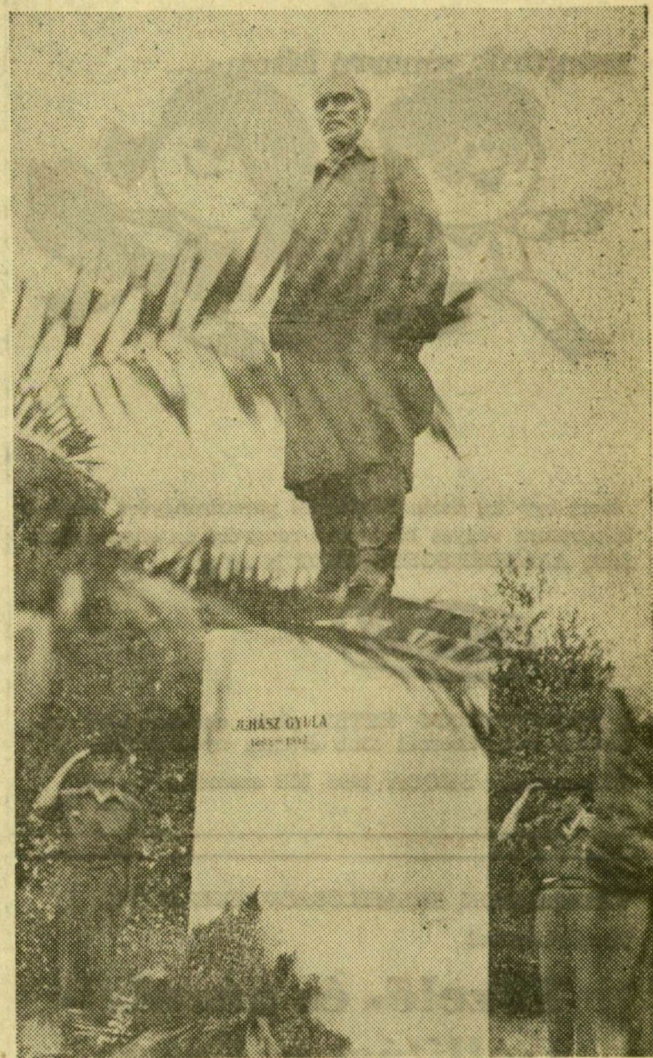
és a Pokoljárás Székely András zenéjére.

— Szegedi vendégszereplésünk egyrészt folyamatos-ságában tükrözi munkánkat, másrészt tartalmában. A mi balettjeink ugyanis ilyen szempontból három csoportra oszthatók: szimfonikus táncokra, háborúellenes-szellemű balettekre és mai emberi problémákat elemző darabokra. Már az első, október 31-i szegedi fellépésünk is ezeket a törekvéseket dokumentálja. Az Etüdök kétkben — Vivaldi zenéjére — szimfonikus balett, Szokolay Az iszonyat balladája háborúellenes, Vujcsics Változatok egy találkozásra című balettje pedig mai emberi problémákat dolgoz fel.

A Pécsi Balett persze nemcsak a szegedi vendégszereplésre készül most, hanem budapesti és külföldi fellépésekre. Elsősorban és legfőképpen azonban mégis arra a mozgalmasnak ígérkező ünnepi hétre, amelyet a tízesztendő balett jubileuma alkalmából jövő tavasz-szal rendeznek Pécsen.

Ökrös László

Szeged szobrai

Juhász Gyula (1883—1937)

(84.) Segesdi György mészkötalapzaton álló bronzszobra a Tisza-parton idézi fel Szeged nagy költőjének alakját. A realista ihletésű alkotást 1957-ben állították fel a Roosevelt téren.

KEDD, 1969. OKTÓBER 28.

DELMAGYARORSZÁG 5